

zwierząt chronionych kilku gatunków owadów, coraz rzadszych w naszej faunie, a mianowicie: modliszkę zwyczajną, wynurta, slichrawę karpacką, kozioroga bukowca, mieniaka strużnika, mieniaka tęczowca i pazia królowej. Ponadto zaproponowano dalsze uzupełnienie listy przez objęcie ochroną innych gatunków zwierząt, np. żmiji zygzakowatej, fok bałtyckich, jeża wschodniego, bobra kanadyjskiego i kilku rzadkich gatunków ptaków.

Komisja Ochrony Torfowisk na swym pierwszym posiedzeniu 30. XI 1978 omawiała sprawę uzupełnienia sieci rezerwatów torfowiskowych oraz zaznajomiła się ze stanem badań naukowych na terenie rozległych bagien biebrzańskich, planowanych do objęcia ochroną jako Biebrzański Park Narodowy. Obrady tej Komisji prowadził prof. dr hab. M. J a s n o w s k i (przewodniczący).

Projekt sieci rezerwatów torfowiskowych, omówiony przez prof. dr M. J a s n o w s k i e g o, zostanie uzupełniony stosownie do uwag zgłoszonych przez Departament Ochrony Przyrody i członków Komisji, następnie przekazany wojewódzkim konserwatorom przyrody do realizacji.

Stan badań naukowych w rejonie przyszłego Biebrzańskiego Parku Narodowego przedstawił doc. dr A. P a ł c z y ń s k i.

Kompleksowe badania na ogólny temat: „Przyrodnicze podstawy zagospodarowania Pradoliny Biebrzy”, wykonywane są przez 7 instytutów uczelnianych i 2 instytuty PAN, które koordynuje Instytut Ekologii PAN. Opracowanie syntezy materiałów badawczych spodziewane jest w roku 1980. Będzie ona podstawą do podjęcia decyzji o losach poszczególnych partii torfowisk w dolinie Biebrzy.

Witold Kucharski

Z PARKÓW NARODOWYCH

Najwyższe stanowisko szafrana spiskiego *Crocus scepusiensis* w Tatrach

Mimo licznych publikacji dotyczących szafrana z terenu Polski (Stecki 1918/19, Łańcucka 1937, Radwańska-Paryska 1951, Frey 1972, Pacyna, Piękoś 1973, Rafiński 1979), gatunek ten wciąż nie jest dostatecznie poznany nie tylko w odniesieniu do taksonomii, ale także jego rozmieszczenia w naszym kraju. Ten brak wiadomości spowodowany był przede wszystkim faktem, iż nieliczni tylko badacze pracowali w terenie wczesną wiosną, kiedy to gatunek ten kwitnie i jest dobrze widoczny. Nawet Kotuła (1889/90), badacz

Ryc. 1. Zbocza Bobrowca nad Doliną Chochołowską — miejsce występowania szafrana spiskiego. — The slopes of the Bobrowiec mountain, the place of occurrence of the crocus *Crocus scepusiensis*. Fot. Z. Mirek

Ryc. 2. Kwitnące okazy szafrana spiskiego. — Blooming specimens of the crocus, *Crocus scepusiensis*. Fot. Z. Mirek

który zadziwił nas dokładnością opracowania i dużą liczbą zebranych w terenie notowań, nie podaje ani jednego stanowiska szafrana z Tatr, które znalazłby sam. Jedyne zaś stanowisko, jakie przytacza, zostało znalezione przez jednego z wcześniejszych badaczy. Stąd też znalezienie przez nas najwyższego jak dotąd stanowiska tego gatunku w Tatrach wydaje się nam godne opublikowania. Znajduje się ono na zboczach Bobrowca poniżej szczytu ponad Małym Kopiskiem na wysokości od około 1400 do 1640 m n.p.m. Teren ten — jak wskazuje na to wy-

rażna tarasowatość zboczy (ryc. 1) — był do niedawna wypasany przez owce. Zbiorowisko trawiaste, w którym występuje szafran, ma charakter wtórny. Pierwotnie teren ten był w dolnej części zajęty przez górno-reglową świerczynę, w górnej zaś części przez zarośla kosodrzewiny. Świadczą o tym liczne pojawiające się obecnie w odpowiednich wysokościach młode świerki oraz kosodrzewina. Na stanowisku tym, na którym szafran występuje w rozproszeniu, zaobserwowaliśmy kilkadziesiąt okazów kwitnących i liczne płożne. Ta interesująca i chroniona roślina wymaga dalszych poszukiwań i obserwacji w polskich Karpatach.

Zbigniew Mirek i Halina Piękoś-Mirkowa

PIŚMIENNICTWO

Frey A. 1972 *Występowanie szafrana spiskiego *Crocus scepusiensis* (Rehm et Woł.) Borb. na Nizinie Sandomierskiej*. Ochr. Przyr. R. 37.

Kotula B. 1889/90 *Rozmieszczenie roślin naczyniowych w Tatrach*. Kraków.

Łańcucka M. 1937 *Przyczynek do rozmieszczenia szafrana spiskiego w Polsce*. Ochr. Przyr. R. 17.

Pacyna A., Piękoś H. 1973 *Rozmieszczenie szafrana spiskiego *Crocus scepusiensis* w Karpatach Polskich i na Nizinie Sandomierskiej*. Chrońmy Przyr. z. 3.

Radwańska-Paryska Z. 1951 *Krokus*. Chrońmy Przyr. z. 1/2.

Rafiński J. N. 1979 *Geographic variability of flower colour in *Crocus scepusiensis**. Pl. Syst. Evol.

Problem zawartości rtęci w osadach dennych potoków Ojcowskiego Parku Narodowego

W litosferze naturalne występowanie rtęci jest niewielkie. Najpolszysze skały zawierają przeciętnie od 5 do 1000 μg Hg/kg, najczęściej jednak zawartość ta kształtuje się na poziomie 200 μg Hg/kg (Fleischer 1970). Wg Taylora (1964) zawartość rtęci w litosferze jest niższa, osiąga średnio 80 μg Hg/kg. Wartość powyższą przyjął on w oparciu o wyniki analiz chemicznych granitów i bazaltów.

Wraz z rozwojem działalności gospodarczej człowieka i wykorzystywaniem rtęci w procesach produkcyjnych w licznych gałęziach przemysłu oraz w rolnictwie, problem rozpraszania rtęci w środowisku przyrodniczym stale narasta, stając się ważnym zagadnieniem ekolo-